

**miljöpartiet
de gröna**

Kalmar län vinner på grön politik

**Valmanifest för
Miljöpartiet i Kalmar län
2026-2030**

mp.se/kalmar-lan

Valmanifest 2026

Miljöpartiet de Gröna Kalmar län

Detta dokument är Miljöpartiet de gröna i Kalmar läns valmanifest med politiska förslag som vi vill driva i Region Kalmar län under mandatperioden 2026–2030.

Regionernas huvudsakliga ansvarsområden brukar delas in i tre delar;

- **Hälso- och sjukvård**
Ansaret omfattar sjukhus, vårdcentraler, psykiatri och tandvård
- **Kollektivtrafik**
Ansaret omfattar planering och finansiering av länets kollektivtrafiksystem.
- **Regional utveckling**
Ansaret omfattar vanligen att främja länets tillväxt, näringsliv, innovation, kultur, utbildning och infrastruktur.

I detta valmanifest finns våra förslag kopplade till kollektivtrafiken som en underrubrik till Regional utveckling.

Innehållsförteckning

Inledning

Våra prioriteringar i Kalmar län

1. Hälso- och sjukvård

Våra viktigaste förslag

1.1. Sjukvårdspersonalen

1.2 Hälso- och sjukvård i Kalmar län

1.3. Psykisk hälsa

1.4. Jämlikhet, jämställdhet och HBTQIA+ i vården

2. Regional utveckling

Våra viktigaste förslag

2.1. Klimat, miljö, natur och hållbar utveckling i Kalmar län

2.2. Kollektivtrafik

2.3. Landsbygden

2.4. Krisberedskap

2.5. Kultur och utbildning

Inledning

Hälso- och sjukvården är en av samhällets grundpelare. Den ger oss förutsättningar att leva så långa och friska liv som möjligt. Det måste finnas tillräckliga resurser för att vi ska ha en världsledande vård- och omsorg samt leva trygga och bra liv i hela landet. Sveriges regioner befinner sig i den allvarligaste ekonomiska situationen sedan 1990-talskrisen. Den höga inflationen har slagit hårt mot våra offentliga verksamheter. Tillskotten i Tidö-regeringens budgetar räcker inte för behoven på långa vägar. Hälso- och sjukvården behöver mer resurser från staten, vilka ska användas effektivt och där de bäst behövs. Skattemedel ska inte gå till exempelvis vinster i välfärden eller att köpa in sig i eller ekonomiskt stötta regionala flygplatser.

En stark och hållbar regional utveckling är avgörande för att hela Kalmar län ska kunna leva, växa och möta framtidens utmaningar. Skillnaderna mellan stad och landsbygd behöver minska, och alla invånare ska ha god tillgång till samhällsservice, arbete, utbildning, kollektivtrafik och kultur. Regional utveckling ska gå hand i hand med social rättvisa och ekologisk hållbarhet, där vi bygger ett samhälle som håller ihop, både idag och för kommande generationer.

Klimat- och artkriserna är akuta och drabbar oss redan idag. Här har regionerna en viktig uppgift för att bidra till minskade utsläpp av växthusgaser, ökade kolupptag, mer skyddad natur samt genomförandet av en snabb och rättvis omställning till ett hållbart samhälle.

Våra prioriteringar i Kalmar län

Stärk länets sjukvård!

Vi behöver ta krafttag för att bygga en bättre och mer jämlik vård, samt korta köerna. För att göra det vill vi skapa bättre arbetsmiljö för vårdpersonalen, införa fungerande husläkarsystem, förbättra kvinnovården genom att stärka kvinnoklinikerna och anställa fler psykologer och behandlare inom psykiatrin. Vi ska se till att välfärden finns där när du behöver den.

Förbättra kollektivtrafiken!

Vi vill göra din resa enklare och billigare. Vi vill ha en permanent sänkning av priset på månadskort genom ett statsfinansierat Sverigekort - all Sveriges regionala kollektivtrafik för 499 kr/månad för vuxna och 249 kr/månad för ungdomar, studenter och pensionärer. Om Miljöpartiets politik inte vinner gehör på riksnivå så vill vi sänka KLT:s priser med 20-50 % och låta barn och unga åka gratis. Vi vill rusta upp våra regionala tågbanor, ha fler avgångar med buss och tåg, göra det enklare att byta mellan olika färdssätt och utveckla den anropsstyrda kollektivtrafiken på landsbygden. Vi vill göra det enklare att bo och leva i hela Kalmar län.

Hållbar utveckling i vår region!

Utveckla och stärk Kalmar läns konkurrenskraft genom att satsa på natur, kultur och grön omställning. Klimatkrisen är vår tids ödesfråga, och Kalmar län måste göra mer. Vi vill skydda mer natur för klimatet, den biologiska mångfalden och naturturismen, främja hållbar matproduktion i länet, samt öka den lokala förnybara elproduktionen på lämpliga platser. Grön omställning utvecklar ett modernt samhälle - Kalmar län vinner på grön politik!

1. Hälso- och sjukvård

Alla medborgare i länet har rätt till en sjukvård av god kvalitet. Hälso- och sjukvården har stora utmaningar i att rekrytera och behålla personal, arbetsmiljöproblem och beroendet av hyrbolag.

Miljöpartiet är engagerade i att förebygga sjukdomar, hitta långsiktiga lösningar på vårdens utmaningar, och samtidigt utveckla den framåt. Miljöpartiet vill ge vården mer resurser, både från nationell nivå och här i Kalmar län - för att ge personalen högre löner och bättre arbetsvillkor samt kunna anställa fler till hälso- och sjukvården i Kalmar län. Vi ska korta köerna, utveckla primärvården och få bort vinstintresset från välfärden.

Vården måste bli bättre på att förebygga ohälsa och prioritera folkhälsoarbete. Därför är det viktigt att Region Kalmar län aktivt arbetar med folkhälsa och jämlik hälsa.

Primärvården ska kunna hjälpa i ett tidigt skede och vara tillgänglig i hela länet. Alla måste ha rätt till tandvård oavsett plånbok. Vården måste utvecklas för stressrelaterad ohälsa, exempelvis genom att återöppna Grön rehab i länet.

Våra viktigaste förslag:

- Husläkare åt alla! Du som patient ska veta vem som är din läkare på hälsocentralen. Du skall känna dig trygg med att snabbt få komma till husläkaren, som känner dig och din medicinska bakgrund bäst, när du blir sjuk. Detta vill vi genomföra genom att anställa och utbilda tillräckligt många specialister i allmänmedicin i hela regionen. Vi vill även införa listningstak på max 1100 patienter per läkare för att husläkaren ska ha möjlighet att bedriva en god vård för alla sina patienter.
- Schyssta villkor för syrrorna! Du som patient förtjänar sjuk- och undersköterskor som har tid att ge dig den vård du behöver. Du som är sköterska har rätt till en bra lön och goda arbetsvillkor som gör att du faktiskt fortsätter att jobba med det du utbildat dig till. Vi som region behöver att alla sjuksköterskor faktiskt stannar kvar (och kommer tillbaka) för att hålla våra avdelningar öppna och sjukvårdens

hjul igång. Vi vill förbättra löneutvecklingen och erbjuda mer flexibla arbetstidslösningar.

- Stärkt kvinnovård! Idag är väntetiderna oacceptabla till kvinnoklinikerna i Kalmar län och det är brist på personal. Vården ska vara jämställd och kvinnor ska få den hjälp och stöd de behöver i livets alla skeden. Kvinnoklinikerna i regionen behöver stärkas och satsningarna på kvinnohälsa inom primärvården behöver fortsätta.
- Kortare köer! Vårdköerna är för långa i Sverige. Vi vill korta köerna bland annat genom att ge personalen mer makt över processerna för att effektivisera samt ge vården mer resurser.
- Bättre psykiatrivård! Den psykiska ohälsan har ökat över lång tid i Sverige, samtidigt är det väldigt många som inte får hjälp eller faller mellan stolarna. Vi vill stärka psykiatrin så att fler får hjälp och möjlighet att må bra.

1.1. Sjukvårdspersonalen

Nyckeln till en god sjukvård är en god och hållbar arbetsmiljö för personalen. Hälso- och sjukvården har fått det allt svårare med bemanningen - det riskerar att leda till personalbrist, utslitna medarbetare och allt dyrare kostnader för hyrpersonal.

Regionen måste ta sitt arbetsgivaransvar på större allvar och skapa en bättre tillvaro för de anställda. Vi vill prioritera att minska personalomsättningen och ge personalen mer inflytande över arbetet. Förvaltningarna ska jobba för att stötta sjukvårdspersonalen, snarare än att sjukvårdspersonalen jobbar för att serva förvaltningarna med siffror och statistik. Miljöpartiet vill se en övergång till en tillitsbaserad styrning inom regionens verksamheter.

Vi vill:

- Ta konkreta steg mot en kortare normalarbetstid. På nationell nivå vill Miljöpartiet korta normalarbetstiden. På regional nivå vill vi prova att införa
-

arbetstidsförkortning med bibehållen lön för medarbetare inom områden med hög belastning, till att börja med i dygnet runt-verksamheterna.

- Att regionen behåller heltid som norm vid anställning, men respekterar och är lyhörda kring anställdas egna önskemål om sysselsättningsgrad. Olika grader av sysselsättning passar människor i olika stadier av livet. Det är viktigt att Regionen är en tillmötesgående arbetsgivare där det är möjligt.
- Ge personalen möjlighet och förutsättningar att göra ett bra jobb. För det krävs satsningar på arbetsmiljö och scheman. Till exempel genom att låta de som faktiskt jobbar på golvet vara med och utvärdera, planera samt kunna påverka sin arbetsplats. Det viktiga må-bra-arbetet ska inte överlåtas till chefer och politiker. Forskning kring arbetsmiljö och mående visar att medbestämmande är en nyckelfaktor när det gäller att må bra på arbetet och minska stressen.
- Höja lönerna för anställda inom vården mer än inflationen, för att motverka den minskning i reallön som varit under de senaste årens höga inflation.
- Kompetensutveckling och vidareutbildning ska inte ses som en förmån. Att personalen stärker sin kompetens är viktigt för sjukvårdens verksamheter. Miljöpartiet vill att det ska finnas möjligheter till vidareutbildning på betald arbetstid, snarare än att medarbetaren ska behöva studera på sin fritid. Vi vill införa specialisttjänster för psykologer och underlätta för kuratorer att bli psykoterapeuter.
- Ta steg för att arbeta bort New Public Management (NPM). Vårdens styrning ska byggas på förtroende mellan vårdens olika delar och inte baseras på konstgjorda kvantitativa incitament. Kvalitet ska alltid gå före. Dokumentation ska vara effektiv och enkel och ska rationaliseras i samarbete med berörda yrkesgrupper.
- Minska regionens verksamheters beroende av hyrpersonal, genom insatser som till exempel förbättrad arbetsmiljö, personalinflytande och villkor.
- Låta personalen stanna i Sverige. Inom vården arbetar många med ursprung i andra länder, och vi är helt beroende av dessa personer för att vården ska fungera. Tidöpartiernas fokus på utvisningar kan bli en skapande kris inom vården. Personer som arbetar och bidrar till samhället behöver trygghet och arbetsro. Dessa personer ska erkännas som viktiga samhällsbärare, få möjlighet att stanna och fortsätta att bidra, de ska inte utvisas!

1.2 Hälso- och sjukvård i Kalmar län

Hälso- och sjukvården i Region Kalmar län ska vara jämlik, tillgänglig och bygga på människors behov – inte på var i länet man bor eller vilka resurser man har. Idag ser vi hur vården är pressad av underfinansiering, kompetensbrist och växande vårdbehov. För Miljöpartiet är det tydligt att en stark offentlig vård, med goda arbetsvillkor och långsiktiga resurser, är avgörande för att kunna ge trygg och kvalitativ vård till alla. Vi vill prioritera förebyggande arbete, stärka hela vårdkedjan och säkerställa att vården finns nära invånarna i hela länet.

Hela hälso- och sjukvården behöver fungera som en sammanhållen helhet där primärvård, specialistvård och sjukhusvård hänger ihop och avlastar varandra. Sjukhusen och akutsjukvården ska finnas där när behoven är som störst, men de ska inte bära ett ansvar som egentligen hör hemma i en stark och tillgänglig nära vård. Genom att stärka hela vårdkedjan kan vi korta väntetider, förbättra flödena och skapa en tryggare vård för patienterna. Vi vill också förbättra arbetsvillkoren och öka kontinuiteten för personalen, så att fler vill stanna och utvecklas i vården. Digitala lösningar ska användas för att förenkla och förbättra tillgängligheten, men alltid med den mänskliga kontakten i centrum.

Primärvården är en av sjukvårdens hörnstenar. När vården finns nära människor och är lätt att komma i kontakt med höjs vårdens kvalitet och folkhälsan förbättras. För Miljöpartiet är det centralt att vården inte bara behandlar sjukdom, utan också stärker hälsan. Tidigt, lokalt och med människan i fokus. Vi vill se en primärvård som är tillgänglig i hela Kalmar län, med kontinuitet och tillit mellan patient och vårdpersonal. Genom att satsa på fler allmänläkare, bättre arbetsvillkor och en stärkt nära vård kan vi korta köer och minska behovet av akutinsatser.

Även tandhälsan är en viktig och självklar del av den allmänna hälsan. Vi tycker att tänderna ska ingå i högkostnadsskyddet som resten av kroppen omfattas av och vill arbeta för en mer jämlik tandvård och där ingen behöver avstå tandvård av ekonomiska skäl.

Vi vill:

- Stärka primärvården och arbeta för att alla regionens invånare ska ha en fast läkare. (Borgholmsmodellen)
- Stärka arbetet med psykisk hälsa genom att anställa fler psykologer och andra behandlare både inom primärvården och specialistsjukvården.
- Bevara och utveckla vården i de små orterna i länet. Alla ska ha nära tillgång till vård, oavsett var de bor.
- Att tandvården ska likställas med övrig sjukvård, och därmed ingå i högkostnadsskyddet i sjukvården. Nationellt vill vi införa detta rakt av, i Region Kalmar vill vi ta konkreta steg mot detta mål. Alla ska kunna få god tandvård.
- Förbättra dagens förlossningsvård med bättre villkor för barnmorskorna, och se till att de får fler kollegor.
- Stärka patientnämndens arbete. Patientnämnden har ett viktigt uppdrag som mottagare av synpunkter från privatpersoner och brukarorganisationer. Vi vill förbättra kommunikationen mellan patientnämnden och övriga regionen så att lärdomar kan dras av inkomna synpunkter.
- I samverkan med kommunerna och civilsamhället prioritera hälsofrämjande satsningar, särskilt till barn och unga samt äldre. Detta för att skapa fysisk aktivitet och rörelseglädje i alla åldrar.
- Erbjud digitala vårdkontakter för att öka tillgängligheten, som ett komplement till fysiska besök. För många kan ett digitalt läkarbesök underlätta i vardagen, men det får aldrig bli det enda alternativet för dem som har svårt med tekniken.
- Kultur på recept ska bli möjligt för läkare att ordinera.
- Värna anhörigvårdarna, som utför ett jätteviktigt uppdrag. Vi vill stärka anhörigvårdarnas villkor. Anhörigvårdarna behöver mer information om det stöd som finns att söka då deras insatser är minst lika viktiga som den kommunala och regionala vården är.
- Fortsätta och utveckla arbetet med att vika sjukvårdens resurser till socioekonomiskt utsatta grupper för att garantera en jämlik vård i praktiken.
- Införa fasta äldreomsorgsläkare med mer arbetstid på äldreboenden. Ge utbildning och stöd till all vårdpersonal på äldreboenden från Regionens geriatriska team.
- Återöppna Grön rehab i Kalmar län, som startades tack vare Miljöpartiet och hade goda behandlingsresultat. Vi vill att den öppnar igen samt utvecklas och byggs ut.
-

- Ge det främjande och förebyggande folkhälsoarbetet ökade resurser och stärka arbetet med kommunerna och civilsamhället med fokus på jämlika livsvillkor.
- Verka för bättre samarbete mellan olika enheter inom vården. Personer med flera diagnoser ska inte hamna mellan stolarna och t ex övergång från barnavdelning till vuxenavdelning ska ske sömlöst och inte påverka vårdkvaliteten.

1.3. Psykisk hälsa

Den psykiska ohälsan har ökat över lång tid. Samtidigt har vårdens verksamheter problem med bristande kapacitet och tillgänglighet. BUP och vuxenpsykiatri har alltför hög personalomsättning och en arbetsmiljö som måste bli bättre. Det går inte att kräva att vårdpersonalen hela tiden pressas till det yttersta.

Miljöpartiet ser att personalen är nyckeln för att långsiktigt kunna bedriva en god vård mot psykisk ohälsa. Regionen måste bli en bättre arbetsgivare för att kunna rekrytera och behålla anställda med rätt kompetens. Barn- och ungdomshälsan ska fortsätta växa, och barnhabiliteringen måste få bättre möjligheter att hjälpa barn och familjer med särskilda behov. Vi ser också att ungas psykiska mående hänger tätt samman med prestation i skolan - här har kommuner, region och stat tillsammans ett stort ansvar.

Vi vill:

- Stärka Barn- och ungdomshälsan och BUP för att kunna ge bättre och snabbare hjälp till barn och unga som mår dåligt. dag får många vänta alldeles för länge på att få hjälp. Det behövs mer resurser, bättre arbetsmiljö för personalen och mer förebyggande arbete.
- Stärka samverkan mellan olika delar av vården samt mellan socialtjänst, skolhälsovård, Barn- och ungdomshälsan och BUP, exempelvis övergångarna mellan barn- och vuxenpsykiatri.
- Att regionen tar ett större arbetsgivaransvar för anställda inom BUP och psykiatri. Vi vill skapa en bättre arbetsmiljö och ge personalen mer inflytande över verksamheten för att bland annat minska personalomsättningen.
- Göra psykiatri oberoende av inhyrd personal.
- Stärk vuxenpsykiatri och skapa en bättre samordning mellan regionen, kommunerna och andra aktörer. Ingen ska hamna mellan stolarna.

- Öka tillgången till samtalsbehandling inom psykiatri.
- Öka tillgången till utbildning inom psykiatri och habiliteringen - särskilt för anhöriga och vuxna med NPF-diagnoser.

1.4. Jämlikhet, jämställdhet och HBTQIA+ i vården

Alla människor ska ha lika rättigheter och möjligheter. För Miljöpartiet är detta en självklarhet, men tyvärr återstår mycket arbete. Människor diskrimineras ekonomiskt och socialt, i vardagen och på strukturell nivå. Exempelvis har var femte ung HBTQIA+-person utsatts för våld av en närstående och varannan ung transperson har försökt ta sitt eget liv. Samtidigt tjänar kvinnor i genomsnitt 10 % mindre än män, och lönegapet har slutat minska.

Samhället måste bli bättre på att främja en god hälsa och livskvalitet. I Kalmar län finns idag en strukturell ojämlikhet som påverkar hälsa och livsmöjligheter negativt. Ohälsosamma matvanor är en stor riskfaktor, och barn och vuxna i politiskt eftersatta områden drabbas oftare av undernäring, övervikt och i värsta fall kroniska sjukdomar. En annan faktor är att grupper med större hjälpbehov ofta har sämre tillgång till sjukvård och andra samhällsstöd - det gäller ofta både glesbygd och segregerade bostadsområden.

Diskrimineringen måste brytas på strukturell nivå av politiska beslut. Alla människor ska ha lika rättigheter och möjligheter. I Kalmar län ska alla få bra vård och ett värdigt bemötande. Kalmar län ska vara en inkluderande och medmänsklig plats där alla är välkomna.

Vi vill:

- Att regionens budget analyseras och blir jämställd genom "gender budgeting"/"jämställdhetsbudgetering", där man genom könsuppdelad statistik kan lokalisera skillnader i hur män och kvinnor ges vård på olika villkor och arbeta för att rätta till detta.

-

- Att regionen i högre grad arbetar hälsofrämjande och förebyggande, med särskilt fokus på grupper som idag drabbas av strukturell ojämlikhet. Exempelvis vill vi att regionen arbetar hälsofrämjande med barns matvanor i politiskt eftersatta områden, i samverkan med kommunen och civilsamhället.
- Att regionen, i sitt uppdrag att identifiera våldsutsatta och våldsutövare - i hälso- och sjukvården samt i tandvården, också följer upp och förbättrar sitt arbete i att upptäcka och motverka våld i nära relationer. Exempelvis i samverkan med Brottsofferjouren, Alternativ till Våld och kommunerna.
- Stärka vården och stödet för offer för sexuellt våld.
- Förbättra transvården! Vi vill öppna en könsidentitetsklinik i Kalmar län, alternativt i samverkan med Region Kronoberg. Idag behöver man ofta vänta flera år för könsbekräftande vård, och man behöver resa till Malmö eller Linköping. Det är inte likvärdig vård för alla!
- Att det ska finnas säker tillgång till specialiserad kompetens för HBTQIA+-personer. Man ska inte bemötas med okunskap eller fördomar i vården.
- Förnya personalens HBTQIA+-kunskaper för bättre bemötande och behandling i vården genom att vidareutbilda all relevant personal inom HBTQIA+.
- Tillsammans med civilsamhället göra en grundlig översyn av hälso- och sjukvården med syfte att på strukturell nivå förbättra kvaliteten och resultaten av all vård för HBTQIA+-personer i Kalmar län.
- Att regionens ungdomsmottagningar ska erbjuda gratis mensskydd av flergångstyp, exempelvis menskopp.
- Stötta länets kvinnojourer och ge dem långsiktiga förutsättningar för att kunna bedriva sin verksamhet.

2. Regional utveckling

Det är viktigt att samhällsservicen fungerar där du bor - oavsett om det är i en stad eller på landsbygden. Vår region behöver utvecklas för att människor ska kunna leva goda liv i hela länet och ha ett näringsliv som blomstrar. Miljöpartiet vill utveckla vår region och kommer i alla situationer att verka för att alla steg som tas går i riktning mot en mer hållbar utveckling. Vi som lever idag ska ha tillgång till allt vi behöver för att kunna leva bra liv, utan att äventyra möjligheterna för framtida generationer att leva bra liv. Det

kommer att krävas mycket arbete och stora förändringar på alla nivåer för att vi ska nå dit.

Klimatkrisen påverkar oss redan idag och kommer att påverka oss alltmer framöver. Utsläppen av växthusgaser måste minska, samtidigt som upptaget av koldioxid från atmosfären och kolinlagringen behöver öka. Att låta naturen ta upp och lagra kol är det mest effektiva och billigaste sättet, samtidigt som vi behöver skydda mer natur för att hejda förlusten av biologisk mångfald samt skapa förutsättningar för arterna att anpassa sig till klimatförändringarna som inte längre går att hejda.

Samhället behöver energieffektiviseras, men det kommer även att behövas mer el. Miljöpartiet vill se hållbar och förnybar el i kombination med lagring och smarta elnät. Kärnkraft är inte hållbart. Det är extremt dyrt och farligt. Vi kommer att motsätta oss alla satsningar på ny kärnkraftsproduktion.

Våra viktigaste förslag:

- Bra och prisvärd kollektivtrafik. Kollektivtrafiken ska vara billigare och tillgänglig även på landsbygden. Miljöpartiet vill införa ett nationellt Sverigekort som innebär att man för 499 kr/månad kan åka med all kollektivtrafik i hela Sverige. Detta har testats i andra länder med stor framgång. Satsningen ska bekostas med huvudsakligen statliga medel, och en förutsättning för att kunna genomföra det är att Miljöpartiet sitter i regering. Om det nationella Sverigekortet inte blir verkligen så vill vi sänka biljettpriset i länet med minst 20 % nu och på sikt halvera biljettpriserna. För studenter och pensionärer vill vi halvera biljettpriserna omgående.
- Mer skyddad natur och hållbart brukande av jord och skog. Regionen äger ingen skog eller jordbruksmark, men är en viktig samhällsaktör som har möjlighet att påverka. Vetenskapen är tydlig med att naturen är vårt största hopp när det gäller att minska koldioxidhalten i atmosfären och samtidigt skapa förutsättningar för anpassning till klimatförändringarna som inte längre går att stoppa. Mer skyddad natur i länet kan även bidra med naturturism och arbetstillfällen.

- Minska utsläppen av växthusgaser - både de fossila och de biogena. Klimatmålet Fossilbränslefritt 2030 är svårt att nå, men ändå inte tillräckligt. De fossila utsläppen måste snabbt minska, men det måste även de biogena utsläppen. Om vi inte erkänner och verkar för det så är risken att de biogena utsläppen ökar i samma takt eller snabbare än de fossila utsläppen minskar.

2.1. Klimat, miljö, natur och hållbar utveckling i Kalmar län

Klimatet är vår tids ödesfråga. Klimatförändringarna kommer att leda till ökade temperaturer, torka, översvämningar och bränder, som hotar vår livsmedelsproduktion och välfärd. Knappa resurser kommer att leda till fler krig och konflikter. Det försurade havet, undanträngningen av vild natur, spridningen av miljögifter och klimatförändringarna i sig själva leder också till en artutrotning som utarmar ekosystemen som vi är helt beroende av.

Miljöpartiet består av människor som länge har sett dessa hot och som ser lösningarna. Vi vill göra allt vi kan för att stoppa och motverka effekterna av klimatförändringarna. Vi kan fortfarande nå målen i Parisavtalet, men då måste mycket mer göras, och det nu.

Klimatmålet Fossilbränslefri region 2030 är otillräckligt men ändå svårt att nå. Klimatmålen behöver inkludera utsläpp från biogena källor. Vi kan inte ersätta förbränning av fossila bränslen med förbränning av biobränsle - det går helt enkelt inte att producera så stora mängder biobränsle på ett hållbart sätt. Vi måste energieffektivisera i kombination med att minska förbränningen och elektrifiera processer. Det kommer att behövas mer el från hållbara, förnybara källor i form av huvudsakligen vind- och solkraft i kombination med energilagring och smarta elnät. Vindkraftverk och solceller ska placeras på rätt plats, där det inte blir konflikter med exempelvis höga naturvärden.

Miljöpartiet vill i huvudsak ha havsbaserad vindkraft och att vindkraft byggs där det är så liten målkonflikt som möjligt med natur och miljö. Solceller ska huvudsakligen byggas

på hårdgjorda ytor och byggnader - som på hustak, som fasadbeklädnad eller som tak över parkeringsplatser. Vi tycker inte att man t ex ska kalhugga skog eller använda jordbruksmark för att bygga solcellsparker.

Vi vill:

- Att regionen ska vara en stark röst för att mer natur ska skyddas för klimatet, den biologiska mångfalden och för invånarna och naturturismen. Region Kalmar län ska verka för att Hornsö ekopark och Böda ekopark ska bli nationalparker.
- Att regionen verkar för att skogen i länet brukas mer hållbart och med mer variation än idag. Vi vill se mer hyggesfritt, naturnära skogsbruk i Kalmar län.
- Att regionen ska göra allt i sin makt för att nå klimatmålet Fossilbränslefritt 2030, men även tydligt driva arbetet med att minska alla utsläpp - även de biogena. T ex genom att satsa på förnybar energi, elektrifiering, samverkan och utbildning.
- Att regionen antar en koldioxidbudget som är styrande i alla större beslut, investeringar och upphandlingar.
- Se över regionens policys och riktlinjer kring upphandlingar och se till att dessa för regionen i en hållbar riktning både vad gäller klimatavtryck, giftfria material, möjligheten att reparera och återbruka mm.
- Främja hållbar livsmedelsproduktionen i regionen. Lantbruket behöver stöd för anpassning till vattenbrist och förändrat klimat, t ex genom satsningar på naturbete, vattenhållande åtgärder och utvecklingsprojekt för regenerativt jordbruk. Genom ökad kolinlagring i jorden förbättras anpassningsförmågan till klimatförändringarna (torka och översvämningar) och gör marken till en viktig kolsänka.
- Utöka antalet laddstolpar vid länets sjukhus och hälsocentraler.
- Stärka produktionen och utbudet av biogas i länet samt ta viktiga initiativ för att hitta fler substrat till biogas.
- Att regionen tar fram en strategi för vätgas i länet och utreder förutsättningarna för att gå före och tillsammans med andra aktörer såsom kommuner bygga anläggningar för vätgasproduktion i Kalmar län.
- Att regionen utreder möjligheten att driva tågen längs med Stångådalsbanan och Tjustbanan med vätgas så att elektrifiering från staten inte behövs för fossilfria resor.

- Sätta upp solpaneler på alla regionens byggnader där det är lämpligt och stärka regionens arbete med energieffektiviseringar.
- Verka för att minska övergödningen i Östersjön för levande hav och vatten.
- Värna och bevara den unika kustmiljön och naturen i Kalmar län. Vi vill skydda mer natur, och stoppa nedmonteringen av allemansrätten.
- Stoppa subventionering av flygplatser och flyglinjer.
- Utöka samarbetet med olika aktörer inom civilsamhället för att öka den sociala hållbarheten i Kalmar län, bland annat genom idéburna offentliga partnerskap (IOP).
- Verka för att flytta över mer godstransporter från lastbil till järnväg och sjöfart.
- Kraftigt utöka den lokala produktionen av förnybar energi, exempelvis genom mer vindkraft till havs och solceller på hårdgjorda ytor.
- Undersöka möjligheten att låta ett antal av regionens personbilar ingå i en bilpool som är tillgänglig för allmänheten, eller för den egna personalen på deras fritid.
- Att regionen blir mer drivande i olika aktörers omställning i länet, t ex för att öka kommuner och företags omställning till mer hållbara arbetssätt och processer.
- Sätta upp fler viltstängsel längs huvudleder och riksvägar, samt bygga säkra passager över våra vägar för vilt (sk faunaövergångar eller ekodukter).
- Bygga fler och bättre cykelvägar i och mellan tätorter.
- Motverka byggnationen av nya kärnkraftverk, oavsett storlek.
- Stärka regionens internationella arbete. Vår region har varit en viktig spelare bl a i det internationella samarbetet kring Östersjön. Vi vill fortsätta och utveckla samarbetet med en hållbar utveckling av Östersjön tillsammans med våra grannar.

2.2. Kollektivtrafik

Transporterna är Sveriges största inhemska utsläppskälla och står för drygt en tredjedel av utsläppen. För att nå klimatmålen måste vi minska behovet av resor och ställa om våra transportsystem. Vi behöver minska antalet flygresor och transporter med lastbil och personbil till förmån för resor med tåg, cykel och kollektivtrafik. Samtidigt kommer det alltid finnas behov av personbilar. För dessa ska det finnas gott om laddplatser och

tankställen för lokalproducerad biogas och olika möjligheter att ställa om från fossila bränslen.

I Kalmar län behöver vi rusta upp och bygga ut vårt regionala järnvägsnät. Vi vill se fler pendlingsstationer längs Stångådalsbanan och tätare avgångar. Tågen ska gå på helt fossilfria bränslen och kvaliteten på järnvägen stärkas. Ungdomar ska kunna åka hem från skolan och tillbaka till staden igen för att ägna sig åt aktiviteter. Det är bra om ungdomar tidigt tar för vana att åka kollektivt. Kollektivtrafiken måste bli billigare så att människor har råd att åka kollektivt, vårt mål är att priset för kollektivtrafiksbiljetter i Kalmar län ska halveras. Vi vill göra det enklare att byta mellan olika färdmedel, göra våra resecentrum mer levande och utreda möjligheten att bygga ny kustjärnväg.

Alla ska ha möjlighet och råd att resa kollektivt i Kalmar län.

Vi vill:

- Införa ett nationellt Sverigekort som innebär att man för 499 kr/månad kan åka med all kollektivtrafik i hela Sverige. Detta har testats i andra länder med stor framgång. Satsningen ska bekostas med huvudsakligen statliga medel, och en förutsättning för att kunna genomföra det är att Miljöpartiet även sitter i regering. Region Kalmar län kan inte införa detta utan en statlig satsning.
- Ha lägre biljettpris inom kollektivtrafiken i Kalmar län, bland annat genom att använda nationella stöd. Om Miljöpartiet inte kommer med i regeringen och Sverigekortet inte blir verkligen så vill vi sänka det generella biljettpriset i länet med minst 20 % nu och på sikt halvera biljettpriserna. För studenter och pensionärer vill vi halvera biljettpriserna omgående.
- Utöka busstrafiken under helgernas kvällar och stoppa indragningen av hållplatser och bussturer på landsbygden.
- Utöka tågavgångarna på vår regionala järnväg. Vi vill rusta upp det regionala järnvägsnätet, bygga dubbelspår mellan Kalmar och Alvesta samt ha fler pendlingsstationer längs Stångådalsbanan. Vår regionala järnväg får inte läggas ner!
-
-

- Göra det enklare att byta mellan olika transportsätt genom bland annat förbättrad möjlighet att ta med sig cykel på buss och tåg samt utbyggnad av parkeringsplatser för samåkning.
- Utveckla och förenkla den anropsstyrda kollektivtrafiken på landsbygden.
- Ge alla ungdomar fria resor i hela länet hela året för att underlätta en meningsfull fritid med t. ex. idrotts- och kulturaktiviteter.
- Återstarta cykelbussen mellan Kalmar och Öland, för enkel cykelpendling.
- Förbättra kollektivtrafikstråken mellan norra och södra Öland (man ska inte behöva åka via Kalmar för att ta sig mellan Ölandskommunerna) samt mellan norra Kalmar län och Östergötland med busstrafik över länsgränserna.
- Utredda möjligheten att bygga kustjärnväg längst länets kust från Karlskrona via Kalmar, Oskarshamn och Västervik mot Norrköping.

2.3. Landsbygden

Alla ska ha tillgång till bra samhällsservice oavsett vart i länet man bor. Det ska vara enkelt att leva i hela Kalmar län, såväl i våra städer och tätorter som på landsbygden. Vi vill bygga ut kollektivtrafiken i hela länet och särskilt värna och utveckla den anropsstyrda kollektivtrafiken. Vi vill satsa på naturturism, värna vår miljö och bevara värden på små orter. Alla ska ha tillgång till vården oavsett var ens brevlåda står.

Landsbygden spelar en central roll i omställningen till ett hållbart samhälle, men har också mycket att vinna på den. Med utbyggd kollektivtrafik kommer fler kunna resa tillsammans. Samtidigt kommer det alltid att finnas de som behöver bilen. Med grön politik kan dessa bilar köras på förnybar el eller biogas från kompost och gödsel. Satsningar på naturturism kommer att gynna länsinvånarna och skapa nya arbetstillfällen. Ett starkare skydd för naturen är ett starkare skydd för landsbygden.

Vi vill:

- Skapa likvärdiga levnadsförhållanden mellan stad och landsbygd. För detta måste samhällsservice och kommunikationsmöjligheter öka på landsbygden.
- Öka andelen resor i kollektivtrafiken och värna och utveckla anropsstyrd kollektivtrafik (närtrafiken).
-

- Att satsningar på mer hållbar turism i länet ska uppmuntras och delfinansieras av länets regionala medel för utveckling mot hållbarhet.
- Bevara och utveckla vårderna i de små orterna i länet.
- Erbjud digitala vårdkontakter för att göra vårderna mer lättillgängliga.
- Att hela regionen, såväl stad som land, ska ha lika bra möjlighet till den digitala infrastrukturen, vare sig det handlar om utbyggnad av fiber eller trådlösa lösningar.

2.4. Krisberedskap

Vi har ett ökat behov av krisberedskap av flera skäl. Klimatkrisen är inte längre en framtidsfråga, den händer nu. Europa, Sverige och Kalmar län har redan drabbats av torka, vattenbrist, värmeböljor och skogsbränder. Samtidigt har såväl Covid19-pandemin som Rysslands invasion av Ukraina och USAs krig i Iran visat hur sårbara vi är. För att förbereda oss inför framtida kriser vill vi bland annat stärka beredskapen, skapa lager av t ex läkemedel och medicinsk utrustning samt öka vår självförsörjningsgrad och minska vårt oljeberoende.

Vi vill:

- Snabbt minska beroendet av fossila bränslen - både för att minska utsläppen av växthusgaser och för att minska beroendet av oljeproducerande länder samt transportkedjorna över världen. Med närproducerad el och biogas i kombination med lagring och smarta elnät ökar vår självförsörjning och oberoende.
- Klimatanpassa regionens verksamheter. Säkra viktig utrustning och infrastruktur (exempelvis sjukvårdsutrustning och reservkraft) vid extrema händelser såsom extremväder och pandemier.
- Anpassa vårdens byggnader och verksamhet så långt det går till att kunna upprätthålla en god och säker vård även under t ex värmeböljor, vattenbrist och översvämningar.
- Inrätta lager med bland annat läkemedel, medicintekniska hjälpmedel.
- Verka för ökad självförsörjningsgrad i Kalmar län.
- Frystorka och lagra överbliven mat i Region Kalmar läns verksamheters restauranger.

2.5. Kultur och utbildning

En blomstrande kultur är en av grundbultarna i en öppen och stark demokrati. Kultur ger människor möjlighet att växa och stärkas. En av de viktigaste utgångspunkterna i den gröna kulturpolitiken är att skydda och utveckla kulturens självständighet och den konstnärliga friheten. Vi vill att kulturen ska vara tillgänglig i hela Kalmar län. Vi lovar att kämpa emot alla försök att skära ner på kulturen.

Vi vill göra det enklare att uppleva våra kulturinstitutioner, och ge våra skolungdomar en större tillgång till kultur. Vi vill stärka kopplingen mellan kultur och utbildning, och att alla skolbarn ska ha en likvärdig tillgång till kultur och konst. Miljöpartiet kommer alltid göra allt vi kan för att länets folkhögskolor ska värnas och utvecklas.

Vi vill:

- Värna och utveckla våra regionala folkhögskolor.
- Införa en kulturell allemansrätt på nationell nivå med statliga medel.
- Indexera anslagen till kulturinstitutionerna. Länets museum, teatrar, hemslöjd mm blir urholkade genom höjningar av anslag som inte motsvarar löne- och kostnadsökningar.
- Stärka utbud och tillgänglighet av kultur till samtliga invånarna i hela länet - inga nedskärningar på kulturen i Kalmar län!
- Knyta kulturutbudet tätare till den regionala turismverksamheten.
- Se ett stärkt skydd av biblioteken, på stora såväl som små orter.
- Att regionen ska verka för att alla skolbarn ska ha en likvärdig tillgång till kultur och professionell konst.
- Se över och förbättra kulturresegarantin så att den fungerar väl även på platser med dåligt utbyggd kollektivtrafik, exempelvis genom en kulturbuss.
- Stärka studieförbunden, som är jätteviktiga för kulturens varande och framväxt
- Förenkla processen för projektansökningar hos Region Kalmar län så att fler kan ansöka och dra nytta av stipendierna och stöden som finns.
- Se över möjligheten att hitta samverkansmöjligheter mellan hantverkare och kulturskolor.
- Att verka och skapa förutsättningar för kolloverksamhet med kulturinriktning.